Unidade 4 · Ingresos, nómina e impostos

Resumo · Libro do alumnado, páxs. 57–72

Os **ingresos** veñen do traballo, do capital ou de **transferencias**; aos 14 anos son a paga e os agasallos, porque, por regra xeral, o traballo por conta allea permítese desde os 16 anos (cunha excepción para espectáculos públicos autorizados). A **nómina** ten cabeceira, **devengos** (o **bruto**), **deducións** e **líquido a percibir** (o **neto**). Entre un e outro están as **cotizacións** á Seguridade Social (6,50 % nun contrato indefinido e 6,55 % nun temporal, en 2026) e a **retención do IRPF**. No suposto de Vera (cotización do 6,55 % e IRPF suposto do 2 %), o líquido é de 1.371,75 €: as deducións inclúen cotizacións para prestacións sociais e retencións a conta do IRPF, que non son o mesmo concepto. A **prorrata** reparte as pagas extra dentro de cada mes. O **IRPF** é un imposto **directo**; o **IVE**, **indirecto**, e vai dentro do prezo. O **Estado do benestar** finánciase con impostos e cotizacións, e o **fraude fiscal** e a economía somerxida prexudican a todos. Para comprobar unha nómina compárase o bruto co líquido: bruto menos cotizacións menos retención debe dar o líquido. O salario mínimo de 2026 é de 1.221 € ao mes en 14 pagas, e esa cifra serve de referencia. Ao ler unha oferta de traballo, convén preguntar se a cifra é bruta ou neta. Aínda que aos 14 anos non se pode acceder a un emprego ordinario, xa se pagan impostos e se usan servizos públicos.

Ingresos

- Traballo, capital e transferencias
- Á túa idade: paga e agasallos
- Traballo por conta allea desde os 16
- Excepción: espectáculos públicos autorizados
- Preguntar sempre se unha cifra é bruta ou neta

A nómina

- Cabeceira, devengos, deducións e líquido
- Pagas extra e prorrata
- Bruto: os devengos
- Líquido: o que chega á conta
- Comprobar: bruto menos deducións é o líquido

Bruto e neto

- Cotizacións do traballador
- Retención de IRPF
- Salario mínimo: unha referencia
- Cotizar dá dereito a paro e pensión
- Cotizacións e IRPF non son o mesmo

Impostos

- Directos e indirectos
- IVE dentro do prezo
- IRPF: imposto directo
- Un rapaz de 14 anos xa paga IVE
- Impostos e cotizacións sosteñen partidas distintas

Estado do benestar

- Sanidade, educación e pensións
- Fraude fiscal e economía somerxida
- Finánciase con impostos e cotizacións
- Gastar mellor é un debate lexítimo
- Ler a fonte e a data antes de opinar

ONDE SE EXPLICA NO LIBRO

- **4.1** Ingresos · 59–60
- **4.2** A nómina · 60–61
- **4.3** Bruto e neto · 61–63
- **4.4** Impostos · 63–64
- **4.5** Estado do benestar · 65–66

Material complementario do libro do alumnado. As persoas, empresas e situacións dos casos son ficticias, salvo que se indique outra cousa.